

MUZYKA – SŁOWNICTWO

I. Muzyka poważna (klasyczna) – rodzaje:

1. Muzyka instrumentalna:
  - solowa (skrzypcowa, fortepianowa, gitarowa itp.)
  - kameralna (zespół lub orkiestra kameralna)
  - symfoniczna (orkiestra symfoniczna).
2. Muzyka wokallyno-instrumentalna.
3. Muzyka wokalna (a cappella):
  - solowa
  - chóralna.

II. Gatunki muzyczne.

Proszę uzupełnić tabelę wybierając odpowiednie wyrazy z ramki.

oratorium, pieśń chóralna a cappella, symfonia, kaprys, kantata, etiuda, preludium, uwertura, kwartet, pasja, mazurek, walc, pieśń na głos i fortepian, opera, trio, suita orkiestrowa, sonata, koncert skrzypcowy, poemat symfoniczny, polonez, operetka, kwintet, rondo, ballada

Rodzaj muzyki	Gatunki muzyczne
Muzyka instrumentalna – solistyczna	
Muzyka kameralna	
Muzyka symfoniczna	
Muzyka wokallyno-instrumentalna	
Muzyka wokalna	

III. Instrumenty muzyczne.

Proszę utworzyć nazwy instrumentalistów.

Typy instrumentów	Nazwy instrumentów	Nazwy instrumentalistów
klawiszowe	fortepian	pianista, pianistka
	pianino	pianista, pianistka
	akordeon	
	klawesyn	
smyczkowe	skrzypce	
	altówka	
	wiolonczela	
	kontrabas	
strunowe	gitara	
	harfa	
	mandolina	
dęte	trąbka	
	flet	
	saksofon	
	klarnet	
	obój	
perkusyjne	perkusja	
	ksylofon	

IV. Proszę uporządkować wyrazy z ramki według podanych kategorii.

koncertmistrz, aria, dyrygent, bas, opera, batuta, sopran, tenor, operetka, baryton, dyrygować, alt, instrumentalista, balet

Dramat muzyczny	Orkiestra	Śpiewacy

III. Przymiotniki podane w drugiej kolumnie proszę dopasować do rzeczowników z pierwszej kolumny.

1. więź	filmowy
2. kapela	intelektualny
3. akcja	dźwiękowy
4. rynek	ponaddźwiękowy
5. komentarz	góralski
6. ścieżka	pokoleniowy
7. samolot	światowy

Wywiad z Wojciechem Kilarem (fragmenty)

Uwaga! Proszę wybrać właściwą odpowiedź spośród trzech podanych pod każdym z fragmentów wywiadu.

– Czy przekroczenie siedemdziesięciu lat skłania Pana do podsumowań? Zastanawia się Pan nad tym, co się udało?

– Nie robię podsumowań. Najważniejsze, że publiczność domaga się nowej muzyki, a wykonawcy chcą ją grać. Pomimo upływu lat *Krzesany*, *Orawa**, *Exodus*** nadal rozbrzmiewają w salach koncertowych. Na cmentarzysku partytur leży pełno utworów, także moich. Jeśli choć jeden wejdzie do kanonu, będę szczęśliwy. W zawodzie, który wykonuję, wiek nie istnieje. Nie przechodzi się na emeryturę, gdy się ma 65 lat. Upływający czas służy artystom. W twórczości Czesława Miłosza najbardziej zachwycają mnie wiersze z ostatnich tomów *To i Piesek przydrożny*, które pisał mając prawie 90 lat. Może ja też najlepsze utwory mam jeszcze przed sobą?

1. Słowo *kanon* zostało użyte w tekście w znaczeniu:

- zasada, wzór, reguła;
- rodzaj utworu wielogłosowego;
- zbiór dzieł sztuki najwyższej wartości.

2. *Cmentarzysko partytur* to:

- zbiór utworów, które należą do przeszłości,
- zbiór utworów, które przeszły do klasyki,
- zbiór utworów, które nie zyskały akceptacji.

* *Orawa* – utwór kameralny na orkiestrę smyczkową z 1986 roku.

** *Exodus* – utwór symfoniczny z 1980 roku.

– Jakie wydarzenie uważa Pan za najszcześniejsze w swoim życiu?

– Koncert dla papieża. Muzycy Filharmonii Narodowej i soliści wykonali w Watykanie moją mszę *Missa pro pace**. W auli Pawła VI słuchał jej Ojciec Święty. Był to precedens, bo zwykle koncerty dla papieża organizowane są z jakiejś okazji, nigdy dla przyjemności. Zawsze denerwuję się, gdy orkiestra ma grać mój utwór. Bierę leki uspokajające, wypalam paczkę papierosów. Tam czułem się spokojny i odprężony. To samo mówili wykonawcy.

Nie mieli tremy. Po koncercie papież podziękował. A potem przysłał podpisany odręcznie osobisty list. Podkreślił w nim, że słowa uznania nie były formułą urzędnościową, tylko płynęły z serca. Mogę umierać. Nic piękniejszego mnie już nie spotka.

3. Za precedens W. Kilar uważa wykonanie *Missa pro pace* w Watykanie w obecności Jana Pawła II:

- a) z okazji wkroczenia w trzecie tysiąclecie,
- b) bez określonej okazji,
- c) z okazji urodzin papieża.

– Czego zazdrości Pan wielkim kompozytorom, na przykład Mozartowi, Bachowi?

– Niczego. Powiedzieli w muzyce wszystko. Nie powstaną już nic wspomnianego. I dobrze, bo nie paraliżuje mnie myśl, że powinienem być od kogoś lepszy. Bach to przynajmniej ogromna wiedza muzyczna i praca. Ale Mozart wyjątkowo mnie denerwuje. Ten bezczelny smarkacz napisał arcydzieła kompletnie bez wysiłku. Tryskał geniuszem wszystkimi porami, każda nuta była na wagę złota.

4. W. Kilar ceni muzykę:

- a) Bacha bardziej niż Mozarta,
- b) Mozarta bardziej niż Bacha,
- c) obu wielkich kompozytorów.

5. Słowo *pory* zostało użyte w tekście w znaczeniu:

- a) otwory, przez które oddycha skóra,
- b) rodzaj warzywa,
- c) określenie czasu.